

Rośliny Iglaste

Rośliny iglaste to jedna z ciekawszych i bardzo zróżnicowana grupa roślin ozdobnych. Walorem drzew i krzewów iglastych jest ogromna zmienność kształtów, barw, ulistnienia czy siły wzrostu, znajdują szerokie zastosowanie w parkach, ogrodach i zieleni miejskiej. Wiele odmian żywotników, jałowców czy cisów stanowi świetny materiał żywopłotowy. Gatunki iglaste to także wspaniała grupa roślin do zastosowania w ogrodach skalnych i alpinariach. Na uwagę zasługują szczególnie karłowe odmiany cyprysików, jałowców czy świerków. Gatunki i odmiany drzewiaste, szczególnie świerków, modrzewi czy daglezi mogą być wykorzystywane jako szpalery i osłony przeciwwiatrowe. Ważnym zastosowaniem jest wykorzystywanie krzewów iglastych jako roślin okrywowych. Krzewy iglaste są coraz częściej wykorzystywane także jako rośliny pojemnikowe. Ponieważ wiele gatunków świetnie znosi cięcie i strzyżenie mogą być one stosowane do tworzenia drzewek bonsai.

Wymagania glebowe są zwykle przeciętne i większość gatunków dobrze rośnie na większości naturalnie występujących gleb w Polsce. Do właściwego wzrostu wymagają stanowisk słonecznych lub pół-cienistych. W dużym ocienieniu mogą rosnąć tylko cisy i mikrobiota syberyjska. Rośliny iglaste jak każda grupa roślin charakteryzują się różną mrozoodpornością. Jest to bezpośrednio związane z pochodzeniem poszczególnych gatunków. Ograniczeniem w uprawie niektórych gatunków iglastych może być wilgotność gleby. Do wybitnie odpornych na suszę należy większość jałowców i sosen, natomiast suchych, piaszczystych gleb nie tolerują żywotniki zachodnie, cyprysiki japońskie i groszkowe, cyprysniki i metasekwoje. Wielkość i dynamika wzrostu drzew i krzewów iglastych jest zależna głównie od cech odmianowych a także od warunków uprawowych. Ogólnie można stwierdzić, że gatunki iglaste w porównaniu do liściastych rosną wolniej a uzyskiwane roczne przyrosty mieszczą się zwykle w przedziale od 10 do 30cm. Wybierając miejsce do sadzenia roślin iglastych musimy najpierw zapoznać się z wymaganiami uprawowymi danego gatunku. I tak np. roślin karłowych o powolnym wzroście nie posadzimy w sąsiedztwie silnie rosnących gatunków liściastych; gatunków o małej mrozoodporności nie posadzimy na miejscach przewiewnych; odmian jałowców o silnym horyzontalnym wzroście nie posadzimy na małych przestrzeniach a także przy drogach i ścieżkach gdyż w krótkim czasie utrudnią lub wręcz uniemożliwią swobodne przejście; jałowców nie posadzimy w cieniu itd.

Cały czas pokutuje powszechnie znana zasada, że rośliny sadzimy wiosną i jesienią. Jest to stara praktyka dotycząca tylko roślin sadzonych z gołym korzeniem lub bryłą. Obecnie większość krzewów ozdobnych produkowana jest w pojemnikach. Fakt ten przyczynia się do tego, że możemy tak produkowane rośliny sadzić przez cały okres wegetacji wyłączając tylko okresy roku kiedy mamy do czynienia z zamrzniętym gruntem. Rośliny sadzone z pojemników powinny przed posadzeniem zostać z nich wyjęte a korzenie zanurzone na kilka minut w wodzie. **Nigdy nie należy sadzić roślin iglastych z tzw. gołym korzeniem** (wyjątek stanowią bardzo małe egzemplarze i modrzew). Jeżeli sadzimy rośliny iglaste na ubogich glebach to warto przed sadzeniem zastosować **nawożenie** mineralne stosując do tego celu któryś z wielu nawozów wieloskładnikowych ogólnego użytku lub specjalny nawóz polecany do iglaków. Nawozy rozsypujemy równomiernie po całej powierzchni gruntu i mieszamy z ziemią. Dawka nawozu jest zawsze podana na opakowaniu i zależy od jego rodzaju, należy unikać silnego nawożenia nawozami zawierającymi tylko dużą zawartość azotu np. popularnymi saletrami. Gleby bardzo suche warto jest wzbogacić poprzez dodanie kwaśnego torfu wysokiego. Rośliny młode a także wrażliwe na suszę np. żywotnik zachodni, cyprysik groszkowy i japoński, wymagają podlewania w okresach suszy. Aby podlać właściwie roślinę musimy przemoczyć warstwę gleby o miąższości 20-30cm, dlatego drzewa i krzewy podlewamy rzadko, ale obficie.

Podlewanie „codzienne” małymi dawkami wody właściwie mija się z celem a rośliny pomimo podlewania schną!

Cięcie roślin iglastych jest stosowane systematycznie tylko w przypadku żywoptotów formowanych i tworzenia form geometrycznych. Cięcie takie przeprowadza się najlepiej w okresie wiosennym. Innym powodem cięcia są sytuacje, kiedy rośliny osiągają zbyt duże rozmiary, to bez problemu możemy skrócić im pędy. Możemy się spotkać ze zjawiskiem wytwarzania przez roślinę kilku przewodników. W takiej sytuacji należy niezwłocznie usunąć przewodniki konkurujące z głównym pędem.

Ogólnie należy stwierdzić, że rośliny te są stosunkowo rzadko atakowane przez **choroby i szkodniki** i zwykle nie wymagają wykonywania systematycznych zabiegów ochronnych. Ale są wyjątki od tej reguły. Stałym problemem w uprawie wielu odmian świerków są **przędziorki**, które corocznie atakują rośliny. Im cieplejsze i bardziej suche lato, tym szkodniki te są bardziej niebezpieczne. Szczególnie chętnie atakują one odmiany świerka białego np. odmianę 'Conica', ale mogą występować także na świerku pospolitym i kłującym. Przędziorki należy zwalczać specjalnymi preparatami przeciwko przędziorkom (akarycydami). Rośliny opryskujemy w kilkakrotnie poczynając od końca maja, w 2-3tygodniowych odstępach. Ochronę prowadzimy do września. Szkodniki te powodują żółknięcie i opadanie igieł od strony silnie nasłonecznionej rośliny. Przędziorki są niewidoczne gołym okiem! Drugim uciążliwym szkodnikiem jest **misecznik cisowiec**, który powszechnie występuje na cisach. Można go zobaczyć w postaci brązowych tarczek jakby przyklejonych do pędów. Rośliny opanowane przez miseczki rosną bardzo słabo i są lepkie od rosy miodowej. Szkodniki te zwalczamy w okresie lipca 2-3 krotnie opryskując rośliny preparatami chemicznymi działającymi wgłębnie. Na wielu odmianach jałowców można natomiast spotkać **tarczніка jałowcowca**, który wytwarza małe białawe tarczki. Szkodnik ten może doprowadzić do całkowitego zamierania roślin, poprzedzonego deformacjami pędów i zahamowaniem wzrostu. Zwalczamy go podobnie jak miseczki na cisie. Jeżeli chodzi o choroby to w większości wypadków nie stanowią one dużego zagrożenia, chociaż na niektórych gatunkach są niebezpieczne np. **rdza wejmutkowo-porzeczkowa** na sośnie wejmutce czy opieńka miodowa .

Dużo większym problemem niż choroby mogą być **psy**, których **mocz** jest bardzo źle tolerowany przez rośliny iglaste. Jedynym sposobem uchronienia roślin jest odseparowanie od nich psów. Dotyczy to oczywiście roślin młodych. Należy podkreślić, że suki nie stanowią takiego problemu. Zupełnie innym zagadnieniem budzącym niepokój wielu właścicieli ogrodów jest **zjawisko żółknięcia a następnie zrzucania igieł i łusek przez rośliny iglaste**. Proces ten zachodzi w okresie jesieni i jest zjawiskiem naturalnym. W związku z tym nie stosuje się żadnych specjalnych odżywek czy oprysków, aby zahamować ten proces.

Rośliny iglaste w większości wypadków są zimozielone, dlatego **zabezpieczanie** ich na **okres zimowy** sprowadza się głównie do ograniczenia wysuszającego wpływu słońca i wiatru. Małe (młode) krzewy możemy przykrywać stroiszem lub cieniówkami. Przykrycie musi być zawsze bardzo luźne i przewiewne. Zasypanie roślin zimozielonych ziemią, korą czy liśćmi nieuchronnie prowadzi do ich zniszczenia! W przypadku niektórych odmian o pokroju kolumnowym (szczególnie odmian jałowca pospolitego) niszczący wpływ może mieć okiść śniegowa, która powoduje rozłamywanie się roślin, dlatego takie odmiany warto jest wiązać na zimę. Ostatnim zabiegiem pielęgnacyjnym jest najlepiej coroczne ściółkowanie powierzchni ziemi wokół roślin. Jak wspomniano wcześniej ściółkowanie ogranicza rozwój chwastów i parowanie wody z gleby. Grubość ściółki powinna mieć kilka centymetrów. Zbyt gruba warstwa ściółki może jednak wpływać negatywnie na rozwój roślin! Do ściółkowania wykorzystujemy korę z drzew iglastych (z liściastych jest toksyczna!), torf wysoki, trociny, kamyki itp.